

Skab lærings- øjeblikke

– i hverdagens små rutiner

dansk
center for
undervisningsmiljø
viden til praksis

Skab lærings-øjeblikke

– i hverdagens små rutiner

Børnemiljø og læreplaner

I dette inspirationsmateriale vælger vi at tildele hverdagens små rutiner øget opmærksomhed i arbejdet med at skabe gode børnemiljøer i daginstitutioner. Formålet er blandt andet at synliggøre den pædagogiske faglighed som med fordel kan udfoldes løbende i daginstitutionens hverdag.

Det er en opfordring til at tænke læreplans arbejdet ind i en større sammenhæng. Ved at gribe hverdagens små øjeblikke og give dem et målrettet fokus, opnås en helhedsorienteret tilgang til læring. Det kan være med til at løfte kvaliteten af jeres pædagogiske arbejde, styrke jeres faglige stolthed og samtidig bidrage til udviklingen af et godt og sundt børnemiljø i jeres dagtilbud.

Helhedsorienteret perspektiv

I henhold til dagtilbudsloven skal arbejdet med børnemiljø og den pædagogiske læreplan knyttes sammen. Det betyder at læreplanen skal anvise hvordan arbejdet med et godt børnemiljø er en integreret del af det pædagogiske arbejde.

I dette inspirationsmateriale viser vi hvordan arbejdet med børnemiljø og den pædagogiske læreplan påvirker hinanden gensidigt. Vi anlægger et helhedsorienteret perspektiv på anvendelsen af den pædagogiske læreplan ved løbende at tænke læreplanstemaerne ind i hverdagens gøremål.

Sådan gør I...

Inspirationsmaterialet består af en film, et dialogværktøj og et skema til udarbejdelse af handleplaner.

Film

Filmen viser hvordan I gennem en bevidst fokusering på læringspotentialer i hverdagens momenter kan understøtte det enkelte barns trivsel, udvikling og læring.

Den giver samtidig inspiration til hvordan I kan skabe en fælles retning for jeres arbejde med gode børnemiljøer som understøtter læreplanerne.

Filmen kan ses på <http://dcum.dk/vaerktoejer-og-inspiration/hverdagsrutiner-og-laering>

Handleplan

Med handleplanen sætter I klare mål for børnenes udvikling og læring i de hverdagssituationer I vælger at arbejde med.

Lav en handleplan for hver situation I vil arbejde med.

I skaber samtidig et fælles udgangspunkt og en fælles retning for jeres pædagogiske arbejde.

Handleplanen kan desuden bidrage til den løbende evaluering af jeres pædagogiske arbejde.

Handleplanskabelonen kan desuden hentes på <http://dcum.dk/vaerktoejer-og-inspiration/hverdagsrutiner-og-laering>

Handleplan

Hvilken hverdagsituation vil I gerne sætte fokus på?:

Beskriv

Mål for børnenes udvikling og læring – Hvad vil vi gerne opnå?

Beskriv

Hvordan kan vi se at vi er på rette vej?

Mål for pædagogernes kompetencer – Hvad vil vi gerne opnå?

Beskriv

Hvordan kan vi se at vi er på rette vej?

Forslag til konkrete handlinger – Hvilke tiltag vil vi igangsætte for at nå vores mål?

Beskriv

Hvem skal gøre hvad?

Evaluerings – Har vi gennemført tiltagene?

Beskriv

Er vi kommet tættere på vores mål?

Modtagelse af børn

En fortælling fra praksis

"Det er tidlig morgen i Børnehuset. Personalet møder børn og forældre med smil og øjenkontakt. Personalet arbejder bevidst med at skabe en inviterende og varm atmosfære under modtagelsen så børnene får den nødvendige **opmærksomhed, nærvær og tryk**hed til at sige farvel.

Fokus er på barnet, og personalet er opmærksomme på det øjeblik hvor barnet er parat til sige farvel. De er bevidste om at rette børnenes blik mod fællesskabet når barnet signalerer at det er klar til leg.

Nogle af de mål som personalet har sat for børnenes udvikling og læring i modtagelsessituationen, er at kunne tage afsked med far og mor, og efterfølgende etablere kontakt med de andre børn og de voksne i institutionen."

Refleksionsspørgsmål

Hvad forstår vi ved en god modtagelse af børnene om morgenen?

Hvordan understøtter vores modtagelse af børnene de mål vi har sat for børnenes udvikling og læring?

Hvordan kan vi styrke vores nuværende børne- og læringsmiljø ved at tildele modtagelsen af børn om morgenen større pædagogisk opmærksomhed?

Har vi konkrete udfordringer under modtagelsen der kræver nye tiltag?

Hvilke børnemiljøtemaer er relevante for os at arbejde med?

Hvordan kan arbejdet med at skabe gode modtagelser understøtte vores arbejde med den pædagogiske læreplan?

Inspiration til refleksion

Mål for børnenes udvikling og læring

- Fremme tryghed og tillid til personalet.
- Udvikle empati og forståelse for andre.
- Styrke børnenes legekompeterer og deres oplevelse af at være en del af fællesskabet.

Pædagogiske kompetencer

- Skabe en åben og imødekommende atmosfære.
- Guide og vejlede til deltagelse i legerelationer og børnefællesskaber.
- Inddrage barnets perspektiv og behov.

Organisering

- Skabe fælles kurs og retning for det pædagogiske arbejde der foregår om morgenen.
- Afklaring af roller og intentioner for det pædagogiske arbejde om morgenen.
- Overvejelser over hvilke aktiviteter der skal foregå når børnene ankommer.

De praktiske opgaver

En fortælling fra praksis

"I Børnehusets køkken er der travlt op til spisetid. Maden skal anrettes, rullebordet dækkes og stuerne gøres klar til måltidet. Børnene er medansvarlige for at rammen omkring måltidet lykkes hver dag.

I Børnehuset arbejdes der bevidst med børnemiljøtemaer som **inddragelse, fællesskaber og ansvarlighed** i de praktiske opgaver. Det understøtter personalets intention om at gøre børnene til selvhjulpne, handlekraftige deltagere i fællesskabet. Personalet oplever at når de etablerer et fællesskab om en praktisk opgave så vil børnene rigtig gerne deltage. Det giver mening for børnene at bidrage og være en del af fællesskabet. Når børnene deltager i de praktiske opgaver, muliggøres deltagelse for alle børn uanset forudsætninger. Personalet oplever at det styrker deres samlede børne- og læringsmiljø."

Refleksionsspørgsmål

Hvordan har vi valgt at udføre de praktiske opgaver?

Hvordan understøtter måden vi udfører praktiske opgaver på, de mål vi har sat for børnenes udvikling og læring?

Hvordan styrkes vores børne- og læringsmiljø ved at tildele de praktiske opgaver større pædagogisk opmærksomhed?

Har vi i børnegruppen børn som det vil gavne at blive inddraget i de praktiske opgaver?

Hvilke børnemiljøtemaer er relevante for os at arbejde med?

Hvordan kan arbejdet med de praktiske opgaver understøtte vores arbejde med den pædagogiske læreplan?

Inspiration til refleksion

Mål for børnenes udvikling og læring

- Fremme barnets færdigheder til at sortere, planlægge og strukturere.
- Styrke samarbejdsevner.
- Etablere venskaber.

Pædagogiske kompetencer

- Positivt bekræfte og italesætte initiativer.
- Skærpe børnenes blik for hinanden gennem iagttagelse og opmærksomhed på det enkelte barn og børnefællesskaber.
- Inddrage barnets perspektiv og behov.

Organisering

- Prioritere inddragelse af børn i de praktiske opgaver.
- Klar opgavefordeling personalet imellem.
- Udvælgelsen af børn sker på baggrund af det enkelte barn og/eller børnegruppens behov.

På badeværelset

En fortælling fra praksis

"Der er gang i gøremålene på badeværelset. Den voksne er iagttagende, tilgængelig og skaber de nødvendige stilladseringer der gør barnet i stand til at mestre udfordringerne. Mange af børnene klarer gøremålene selv med stolthed og entusiasme. Den voksne spejler barnets kropssprog og understøtter initiativer og den aktive indsats. De mindre børn har brug for mere hjælp, og her er der fokus på at sætte ord på egne og barnets handlinger undervejs. Personalet oplever at arbejdet med børnemiljøtemaerne **anerkendelse, stemning og tryghed** under bleskiftningen styrker børnenes selvtillid, selværdsfølelse og sproglige udvikling."

Refleksionsspørgsmål

Hvad forstår vi ved en god badeværelsessituation?

Hvordan har vi valgt at organisere os når børnene skal på badeværelset?

Hvordan understøtter vores badeværelsesrutiner de mål vi har sat for børnenes udvikling og læring?

Hvordan styrkes vores børne- og læringsmiljø ved at tildele badeværelsessituationer større pædagogisk opmærksomhed?

Har vi nogle konkrete udfordringer i forbindelse med badeværelsesrutinen der kræver nye tiltag?

Hvilke børnemiljøtemaer er relevante for os at arbejde med?

Hvordan kan arbejdet med at skabe gode badeværelsessituationer understøtte vores arbejde med den pædagogiske læreplan?

Inspiration til refleksion

Mål for børnenes udvikling og læring

- Fremme et positivt selvbillede og selvstændighed.
- Styrke kommunikative og sproglige kompetencer.
- Udvikle fin- og grovmotoriske færdigheder.

Pædagogiske kompetencer

- Positivt bekræfte, følge og italesætte initiativer.
- Motivere og guide gennem sproglig og kropslig kommunikation.
- Inddrage barnets perspektiv og behov.

Organisering

- Uddeling af roller i forbindelse med badeværelsesbesøg.
- Antal børn på badeværelset.
- Arbejd med at undgå forstyrrelser og tidspres i forbindelse med badeværelsesbesøg.

Garderoben

En fortælling fra praksis

"Stemningen i Børnehusets garderobe er intens, tonen blid og tempoet er nøje afstemt. Her hersker ingen "Kom nu, tag så tøj på, skynd dig lidt". Tid er der nok af. Dialog og børnenes sproglige handlinger i det tætte samspil er personalets fokus når børnene er i garderoben. Personalet ønsker at skabe et rum der motiverer børnene til aktiv deltagelse, og samtidig prioriteres samspillet højt. Det bevidste pædagogiske arbejde i garderoben understøtter personalets pædagogiske værdi: "Alle børn skal føle sig som en aktiv og betydningsfuld deltager i fællesskabet". Derfor arbejder de med børnemiljøtemaer som **anerkendelse og fællesskaber** for at løfte kvaliteten af deres samlede børne- og læringsmiljø. Det pædagogiske arbejde i garderoben er med til at skabe selvstændige, handlekraftige og socialt bevidste børn der bliver legitime og aktive deltagere i egne og andres læreprocesser."

Refleksionsspørgsmål

Hvad forstår vi ved en god garderobesituation?

Hvordan understøtter vores garderobesituation de mål vi har sat for børnenes udvikling og læring?

Hvordan kan vi tildele garderobesituationer større pædagogisk opmærksomhed og derved styrke børne- og læringsmiljøet?

Har vi nogle konkrete udfordringer der kræver nye tiltag?

Hvilke børnemiljøtemaer er relevante for os at arbejde med?

Hvordan kan arbejdet med at skabe gode garderobesituationer understøtte vores læreplansarbejde?

Inspiration til refleksion

Mål for børnenes udvikling og læring

- Fremme aktiv deltagelse og social bevidsthed.
- Udvikle fin- og grovmotoriske færdigheder.
- Skabe bevidsthed om egen selvstændighed.

Pædagogiske kompetencer

- Vise positiv guidning og lederskab der understøtter barnets initiativer.
- Evnen til indlevelse i barnets virkelighed.
- Skabe behagelig atmosfære gennem opmærksomhed på toneleje og kropssprog.

Organisering

- Arbejde med at undgå forstyrrelser og tidspres i garderoben.
- Antal af børn der befinder sig i garderoben ad gangen.
- Udvikling af børnefællesskaber ved at børn hjælper børn.